

President Toomas Hendrik Ilvese sõnul on kaks suurimat ohtu Euroopa Liidule praeguses maailmas Venemaa ennustamatu käitumine ning pagulaskriisi enda huvides ära kasutavad illiberaalsed jõud.

"Praegune olukord pole mitte Lääne lõpp, vaid, kui parafraseerida REM-i laulu pealkirja, siis senise maailma lõpp," ütles president Toomas Hendrik Ilves Lennart Meri konverentsi avavas paneeldiskussioonis. "See, mida me praegu Euroopas näeme, on Fukuyamaliku unistuse lõpp."

Ta märkis, et viimased kaks-kolm aastat on näidanud, et neohegeliaanlik unistus vabadusest kõigile on kadunud. "Paljude selgelt ebaliberaalsete ja kaheldavalt läänelike parteide populaarsus näitab Fukuyama unistuse lõppu," ütles president.

Ilvese sõnul on üks julgeolekuoht Vene käitumine, aluslepingute rikkumine, Krimmi anneksioon ning agressioon Donbassi piirkonnas. "Meie järgime jätkuvalt reegleid, aga mida teha siis, kui üks riik neid ei järgi?" märkis president.

"See on üks probleem, ja teine on pagulasküsimus. Seda on osavalt ära kasutanud mitte kuigi liberaalsed-demokraatlikud parteid üle kogu Euroopa – enam pole vahet Põhja, Lõuna, Ida, Lääne vahel –, et ajada poliitikat, mis on väga selgelt ebaliberaalne," ütles Ilves.

Ta märkis, et need kaks küsimust on mõlemad olemuslikud ohud Euroopa Liidu püsimisele. President tõdes, et viimane kord, kui Euroopa Liit säärase raskuste eest oli, oli periood aastail 1989–1991. Sel ajal tegutsesid inimesed tihti enda reputatsioonist hoolimata, märkis Ilves.

President lisas, et oluline küsimus Euroopa konkurentsivõime puhul maailmas on ka tehnoloogiline muutumine, mis toimub kogu maailmas "See on kiirem kui kunagi varem, see on eksponentsiaalne. Ja see pole ainult Hiina tõus," rääkis ta.

"Näiteks võime võtta ka India. Kui India jätkab tehnoloogia aktiivset arendamist [meist kiiremini], /.../ ei ole meil mitte ainult parempoolsed hullud ringi jooksmas, vaid ka tehnoloogiliselt

mahajäänud muuseum. Kõigil meil [konverentsil osalejatel] on oma vanalinn, me saamegi siis pidada võistlust vanalinnade vahel," ütles Ilves.

Reedest pühapäevani peetav, järjekorras juba kümnes, konverents toob Tallinnasse kokku tipp-poliitikuid ja säravamaid poliitilisi mõtlejaid kogu maailmast.

Konverentsi avapaneelis "Uus normaalsus: Lääne lõpp?" osales Lennart Meri konverentsi patroon president Toomas Hendrik Ilves koos Euroopa Komisjoni esimese asepresidendi Frans Timmermansiga.